

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu 1. (3,00 điểm)

- Giai đoạn 1990 - 1995 so với giai đoạn 1950 - 1955, tỷ lệ tăng dân số tự nhiên của Châu Phi cao nhất (tăng thêm 0,45%) (1,00 điểm); của Nam Mỹ thấp nhất (giảm đi 0,95%) (0,50 điểm).

- Tỷ lệ gia tăng dân số tự nhiên của Châu Á giảm nhưng tỷ trọng dân số so với toàn thế giới lại tăng, vì:

+ Dân số của Châu Á đông (chiếm 55,6% dân số thế giới năm 1950 và 60,5% dân số thế giới năm 1996). (1,00 điểm)

+ Tỷ lệ gia tăng dân số vẫn còn cao (1,53% giai đoạn 1990 - 1995). (0,50 điểm)

Câu 2. (3,00 điểm)

- Mật độ dân số là số cư dân trung bình sinh sống trên một đơn vị diện tích lãnh thổ (đơn vị: người/km²). (0,75 điểm) Cách tính: Lấy dân số (người) chia cho diện tích (km²). (0,50 điểm)

- Tính mật độ dân số các nước:

+ Việt Nam: 2,4 người/km² (0,25 điểm)

+ Trung Quốc: 1,3 người/km² (0,25 điểm)

+ In-đô-nê-xi-a: 1,1 người/km² (0,25 điểm)

- Nhận xét: Việt Nam có diện tích và dân số ít hơn Trung Quốc và In-đô-nê-xi-a, nhưng lại có mật độ dân số cao hơn (0,75 điểm). Nguyên nhân do đất hẹp, người đông. (0,25 điểm)

Câu 3. (7,00 điểm)

Những tác động xấu tới môi trường do đô thị hóa tự phát ở đới nóng gây ra (3,00 điểm):

- Đối với đời sống người dân (0,25 điểm):

+ Thiếu điện, nước và tiện nghi sinh hoạt. (0,50 điểm)

+ Dịch bệnh dễ phát sinh và lây lan. (0,50 điểm)

+ Thiếu việc làm và thất nghiệp. (0,50 điểm)

- Đối với môi trường (0,25 điểm):

+ Không khí bị ô nhiễm. (0,50 điểm)

+ Một số khu nhà lụp xụp, thiếu tiện nghi sinh hoạt làm xấu cảnh quan đô thị. (0,50 điểm)

Nguyên nhân dẫn đến làn sóng di dân ở đới nóng (4,00 điểm):

- Nhóm nguyên nhân tích cực và tiêu cực (3,00 điểm):

+ Tích cực (có tác động tốt đến kinh tế - xã hội): Di dân có tổ chức, có kế hoạch để khai hoang, lập đồn điền trồng cây xuất khẩu, để xây dựng các công trình công nghiệp mới, phát triển kinh tế ở vùng núi hay vùng ven biển. (1,50 điểm)

+ Tiêu cực (tác động xấu đến kinh tế - xã hội): Nông dân di cư tự do vào đô thị tìm kiếm việc làm, di dân tị nạn (do hạn hán thường xuyên và các cuộc xung đột tộc người không dứt). (1,50 điểm)

- Nhóm các nguyên nhân tự nhiên và nguyên nhân xã hội (1,00 điểm):

+ Nguyên nhân tự nhiên: thiên tai, hạn hán. (0,50 điểm)

+ Nguyên nhân xã hội: xung đột, chiến tranh, đói nghèo, thiếu việc làm. (0,50 điểm)

Câu 4. (7,00 điểm)

Sự phân chia các nhóm nước trên thế giới (3,00 điểm):

- Hiện nay trên thế giới có trên 200 quốc gia và vùng lãnh thổ. (0,50 điểm)

- Người ta thường dựa vào các chỉ tiêu: Thu nhập bình quân đầu người, tỷ lệ tử vong của trẻ em... hoặc chỉ số phát triển con người (HDI) để phân loại các quốc gia trên thế giới và đánh giá sự phát triển kinh tế - xã hội của từng nước, từng châu lục. (1,00 điểm)

+ Các quốc gia phát triển có thu nhập bình quân đầu người trên 20.000 USD/năm, tỷ lệ tử vong của trẻ em thường rất thấp và chỉ số phát triển con người từ 0,7 đến gần 1. (0,75 điểm)

+ Các quốc gia đang phát triển có thu nhập bình quân đầu người dưới 20.000 USD/năm, tỷ lệ tử vong của trẻ em thường khá cao và chỉ số phát triển con người dưới 0,7. (0,75 điểm)

Thế giới chúng ta đang sống thật rộng lớn và đa dạng (4,00 điểm):

- Thế giới chúng ta đang sống thật rộng lớn (1,50 điểm):

Địa bàn sinh sống của con người ngày càng mở rộng, con người đã có mặt trên tất cả các châu lục, trên các đảo ngoài khơi xa (0,75 điểm). Con người còn vươn tới tầng bình lưu khí quyển (trong các chuyến bay hàng không dân dụng), xuống tới thềm lục địa của các địa dương (trong các thiết bị lặn, tàu ngầm...), lên sao Hỏa (các chuyến thám hiểm, các chuyến du lịch), lên Mặt Trăng... (0,75 điểm)

- Thế giới chúng ta đang sống rất đa dạng (2,50 điểm):

+ Về hành chính: Trên thế giới có trên 200 quốc gia và vùng lãnh thổ khác nhau về chế độ chính trị - xã hội. (0,50 điểm)

+ Trong từng vùng lãnh thổ, có nhiều dân tộc khác nhau về phong tục, tập quán, tín ngưỡng, tiếng nói, văn hóa. (0,50 điểm)

+ Trong các môi trường thiên nhiên, con người có nhiều hình thức tổ chức sản xuất nông nghiệp, công nghiệp và dịch vụ khác nhau, đi cùng với các hình thức tổ chức sản xuất này là các nền văn hóa khác nhau, các trình độ văn minh khác nhau, các quan niệm sống và mức sống khác nhau. (1,00 điểm)

Sự tồn tại bên nhau, đan xen vào nhau, trao đổi và học hỏi lẫn nhau giữa các nền văn hóa trong một thời đại thông tin càng làm tăng thêm tính đa dạng của thế giới. (0,50 điểm)

----- Hết -----